

שור שנגח את הפרה פרק תמישי בבא קמא

מסורת הש"ס

ה"ג אי ליתא לאשתלומי מיניה לטקול תורא בזווי לא לריכא דארכא לאשתלומי מיניה ואית דגרסי אי ליתא להאי זווי משמע שאם אין לרובן מעות בעין שנתן לוקח למוכר אפי' אית ליה זווי אחריו לא יביי' ליה זווי ואין נראה לר"ם מאחר שמק

בעל דברים - טובע: שאין נוקקין אלא לטובע מחילה - כגון ראוין טובע משמעון מנה שהלווה (בעדים או בשטר) ושמעון משיבו תפסם משלי החזר לי מה שהפסד או משקן היה בידך ונפתח מדמיו שנסתמטט בו, בהחילה נוקקין לטענת ראוין ומזליאם לו תורה אור המנה משמעון ואחר כך נוקקין לו

וואי ליבא ראשתלומי מיניה רישקליה לתורא בזווי דאמרי אנשי ממדרינן רשון רבא אפרעילא צריבא דארכא לאשתלומי מיניה רב אמר הרי זה בלקח מעות זיל בתר רובא ורובא דאנשי לרדיא הוא דובני ושמואל אמר יכול שיאמר לו לשחימה מברתיו לך ולא אוליגין בתר רובא כי אוליגין בתר רובא באיסורא אבל בממונא לא אוליגין בתר רובא אלא המוציא מחבירו עליה תביא

לענת שמעון לדון על דבר התפיסה והמשכון: דקא זילי נכפיה - שיש כאן תגרין שיקטרו בדמים יקרים ומחר ילכו להם אי נמי שקרקעותיו זלות ע"י תביעה זו שראוין ארוו דמוק ואם יולאו לו תפיסתו או משקנו ימכרום וישלם לו מהן: הני נוק ורכיש נוק - הרי כל הזקק חסר רביע, ואמאי, הא תס הוא ופולגא נוקא הוא דבעי שלומי וכו' לא, והאי כל נוקא נכי רבעא דמחייבת ליה לשלומי מאי עבדתי: אמר אביי מני נוק דקתני היינו חייבי השלומין שישנו על הפרה אם אין וכל דהא איהי משלמת ח"י השתא משלם רבעא משום דלית ליה שותפות וכדמפרש ואזיל דולד דאיתא אחריו הוא: ורכיש נוק דקתני אולוהי דבעי חלי נוק שהיה חייב אם הוא לכדו נגח, דהיינו אחד משמנה בזקק כדמפרש טעמא: ואי פרה וולד כו' - דפרה דמד וולד דמד - כגון שמכר לו פרה חוץ מעוברת: דאיל - בעל הפרה: גליס אדפטין דשופסא אים - ורבעא דנוקא הוא דמחייבנא לך, וכל דאמר ליה אי ודאי עס ולד נגחה וכו' איהי אנה שותפת ומחייבנא לך רבעא דנוקא השתא דמסקפא לך שמיית משלמת מינאי: ליתא

עוברת בצדה ואינו יודע אם עד שלא נגחה ילדה אם משנגחה ילדה משלם חצי נוק לפרה ורביע נוק לולד דברי סומכוס וחבמב אומרים המוציא מחבירו עליו הראיה

שמואל בר נחמני מניין להמוציא מחבירו עליו הראיה שנאמר מי בעל דברים יגש אליהם יגיש ראיה אליהם מתקיף לה רב אשי הא למה לי קרא סברא הוא דכאיב ליה כאיבא אזיל לבי אסיא/ אלא קרא לכדרי' אמר רבה בר אבוח' דאמר רב נחמן אמר רבה בר אבוח' מניין שאין נוקקין אלא לתובע תחלה שנאמר מי בעל דברים יגש אליהם יגיש דבריו אליהם, אמרי נהרדעי: פעמים שנוקקין לנתבע תחלה והייב דמי דקא זילי נכסיה: וכו' פרה שנגחה את השור [וכו'] חצי נוק ורביע נוק, פולגא נוקא הוא דבעי שלומי, כולי נוקא נכי עבידתיה: אמר רבא אבוי חצי נוק אחד מארבעה - בנוק ורביע נוק - אהו משמנה בזקק, ואי פרה וולד דמד דהוה נגחה דמדאי לבעל פרה ממה נפשך חצי נוק הב ליה אלא לא צריבא דפרה דחד וולד דחד, ואי דקדים לתבעיה לבעל פרה תחלה הכי נמי דאמר ליה לבעל פרה: פרה דידך אויסקת דב לי ראה דאת לך שותפי אלא דקדים תבעיה לבעל ולד תחלה דאמר ליה גלית אדעתך דשותפא אית לך איבא דאמרי אף על גב דקדים תבעיה לבעל פרה תחלה מצי מדחי ליה דאמר ליה מידע ידעי (אנא) דשותפא אית לי, אלא רבא אמר אחד מארבעה בזקק ואחד משמנה בזקק קתני חצי נוק ורביע נוק קתני אלא אמר רבא לעולם בפרה וולד דחד והייב קאמרין: איהו לפרה משתלם חצי נוק מפרה ליתא

לשמעון מנה שהלווה ושמעון משיבו תפסת משלי החזר לי מה שהפסדת מדמיו שנסתמטט בו בהחילה נוקקין לטענת ראוין ומזליאם לו המנה משמעון ואחר כך נוקקין לו על דבר התפיסה והמשכון: דקא זילי נכפיה - שיש כאן תגרין שיקטרו בדמים יקרים ומחר ילכו להם אי נמי שקרקעותיו זלות ע"י תביעה זו שראוין ארוו דמוק ואם יולאו לו תפיסתו או משקנו ימכרום וישלם לו מהן: הני נוק ורכיש נוק - הרי כל הזקק חסר רביע, ואמאי, הא תס הוא ופולגא נוקא הוא דבעי שלומי וכו' לא, והאי כל נוקא נכי רבעא דמחייבת ליה לשלומי מאי עבדתי: אמר אביי מני נוק דקתני היינו חייבי השלומין שישנו על הפרה אם אין וכל דהא איהי משלמת ח"י השתא משלם רבעא משום דלית ליה שותפות וכדמפרש ואזיל דולד דאיתא אחריו הוא: ורכיש נוק דקתני אולוהי דבעי חלי נוק שהיה חייב אם הוא לכדו נגח, דהיינו אחד משמנה בזקק כדמפרש טעמא: ואי פרה וולד כו' - דפרה דמד וולד דמד - כגון שמכר לו פרה חוץ מעוברת: דאיל - בעל הפרה: גליס אדפטין דשופסא אים - ורבעא דנוקא הוא דמחייבנא לך, וכל דאמר ליה אי ודאי עס ולד נגחה וכו' איהי אנה שותפת ומחייבנא לך רבעא דנוקא השתא דמסקפא לך שמיית משלמת מינאי: ליתא

כאן תגרין שיקטרו בדמים יקרים ומחר ילכו להם אי נמי שקרקעותיו זלות ע"י תביעה זו שראוין ארוו דמוק ואם יולאו לו תפיסתו או משקנו ימכרום וישלם לו מהן: הני נוק ורכיש נוק - הרי כל הזקק חסר רביע, ואמאי, הא תס הוא ופולגא נוקא הוא דבעי שלומי וכו' לא, והאי כל נוקא נכי רבעא דמחייבת ליה לשלומי מאי עבדתי: אמר אביי מני נוק דקתני היינו חייבי השלומין שישנו על הפרה אם אין וכל דהא איהי משלמת ח"י השתא משלם רבעא משום דלית ליה שותפות וכדמפרש ואזיל דולד דאיתא אחריו הוא: ורכיש נוק דקתני אולוהי דבעי חלי נוק שהיה חייב אם הוא לכדו נגח, דהיינו אחד משמנה בזקק כדמפרש טעמא: ואי פרה וולד כו' - דפרה דמד וולד דמד - כגון שמכר לו פרה חוץ מעוברת: דאיל - בעל הפרה: גליס אדפטין דשופסא אים - ורבעא דנוקא הוא דמחייבנא לך, וכל דאמר ליה אי ודאי עס ולד נגחה וכו' איהי אנה שותפת ומחייבנא לך רבעא דנוקא השתא דמסקפא לך שמיית משלמת מינאי: ליתא

ב"ה וכו' אי אית ליה זווי לא מני לטוקי בשאר מיני כדמוכח בהכותב (כחנות דף פו. וס) בההוא דקאמר תולה מעותיו בכריי הוה ואור"ת שיש ג' דינים לב"ה ולנוקין ולשכיר דבעל חוב אי אית ליה זווי לא מני לטוקי בשאר מיני כדפי' ואי לית ליה זווי לא מני איל' זיל טרח וזין ואייתי זווי כדמוכח בהכותב והכא בשמעתי דקאמר ממרי רשווק פארי אפרע ונוקין אפי' אית ליה זווי מני לטוקי בצרעא לרב הוגא דאמר בפ"ק (דף פ.) או כסף או מיטב ולרב פפא ולרב הוגא צריה דרב יהושע כל מיני מיטב הוא ובשכיר אפי' לית ליה זווי אמרין ליה זיל טרח ואייתי זווי דבכי פועל לא אמרין ממרי רשווק פארי אפרע כדמוכח בהכותב והבלייה (ב"מ דף קת.):

שאיין נוקקין אלא לתובע תחילה - פ"ה כגון ראוין טובע לשמעון מנה שהלווה ושמעון משיבו תפסת משלי החזר לי מה שהפסדת או משקן היה בידך ונפתח מדמיו שנסתמטט בו בהחילה נוקקין לטענת ראוין ומזליאם לו המנה משמעון ואחר כך נוקקין לו על דבר התפיסה והמשכון והשתא ליל לפיה דמירי כוון שיש לראוין שטר על המנה דאי לאו הכי נאמן שמעון אפי' יש עדים לראוין דהמלוה את חבירו בעדים אין לריך לפורטו בעדים ואי' הכי דמי אי יש לשמעון עדים מוכנים או טוען שיביא עדים הוה ל' יום שתפס ראוין משלו למה יגבה לראוין תחילה והלא אם שואל ל' יום לפרוש חובו טתינס לו שהוא זמן ב"ד ואם שמעון אומר שיביא עדים שלו לאחר ל' יום אפי' בלא קרא נמי לא היינו שומעין לו ואפי' זילו נכסיה דאזו אם אומר שלאחר שנה או שנתיס יביא עדים מי שומעים ליה

זווי דבכי פועל לא אמרין ממרי רשווק פארי אפרע כדמוכח בהכותב והבלייה (ב"מ דף קת.):

שאיין נוקקין אלא לתובע תחילה - פ"ה כגון ראוין טובע לשמעון מנה שהלווה ושמעון משיבו תפסת משלי החזר לי מה שהפסדת או משקן היה בידך ונפתח מדמיו שנסתמטט בו בהחילה נוקקין לטענת ראוין ומזליאם לו המנה משמעון ואחר כך נוקקין לו על דבר התפיסה והמשכון והשתא ליל לפיה דמירי כוון שיש לראוין שטר על המנה דאי לאו הכי נאמן שמעון אפי' יש עדים לראוין דהמלוה את חבירו בעדים אין לריך לפורטו בעדים ואי' הכי דמי אי יש לשמעון עדים מוכנים או טוען שיביא עדים הוה ל' יום שתפס ראוין משלו למה יגבה לראוין תחילה והלא אם שואל ל' יום לפרוש חובו טתינס לו שהוא זמן ב"ד ואם שמעון אומר שיביא עדים שלו לאחר ל' יום אפי' בלא קרא נמי לא היינו שומעין לו ואפי' זילו נכסיה דאזו אם אומר שלאחר שנה או שנתיס יביא עדים מי שומעים ליה

ל' יום שתפס ראוין משלו למה יגבה לראוין תחילה והלא אם שואל ל' יום לפרוש חובו טתינס לו שהוא זמן ב"ד ואם שמעון אומר שיביא עדים שלו לאחר ל' יום אפי' בלא קרא נמי לא היינו שומעין לו ואפי' זילו נכסיה דאזו אם אומר שלאחר שנה או שנתיס יביא עדים מי שומעים ליה

ל' יום שתפס ראוין משלו למה יגבה לראוין תחילה והלא אם שואל ל' יום לפרוש חובו טתינס לו שהוא זמן ב"ד ואם שמעון אומר שיביא עדים שלו לאחר ל' יום אפי' בלא קרא נמי לא היינו שומעין לו ואפי' זילו נכסיה דאזו אם אומר שלאחר שנה או שנתיס יביא עדים מי שומעים ליה

ל' יום שתפס ראוין משלו למה יגבה לראוין תחילה והלא אם שואל ל' יום לפרוש חובו טתינס לו שהוא זמן ב"ד ואם שמעון אומר שיביא עדים שלו לאחר ל' יום אפי' בלא קרא נמי לא היינו שומעין לו ואפי' זילו נכסיה דאזו אם אומר שלאחר שנה או שנתיס יביא עדים מי שומעים ליה

ל' יום שתפס ראוין משלו למה יגבה לראוין תחילה והלא אם שואל ל' יום לפרוש חובו טתינס לו שהוא זמן ב"ד ואם שמעון אומר שיביא עדים שלו לאחר ל' יום אפי' בלא קרא נמי לא היינו שומעין לו ואפי' זילו נכסיה דאזו אם אומר שלאחר שנה או שנתיס יביא עדים מי שומעים ליה

ל' יום שתפס ראוין משלו למה יגבה לראוין תחילה והלא אם שואל ל' יום לפרוש חובו טתינס לו שהוא זמן ב"ד ואם שמעון אומר שיביא עדים שלו לאחר ל' יום אפי' בלא קרא נמי לא היינו שומעין לו ואפי' זילו נכסיה דאזו אם אומר שלאחר שנה או שנתיס יביא עדים מי שומעים ליה

ל' יום שתפס ראוין משלו למה יגבה לראוין תחילה והלא אם שואל ל' יום לפרוש חובו טתינס לו שהוא זמן ב"ד ואם שמעון אומר שיביא עדים שלו לאחר ל' יום אפי' בלא קרא נמי לא היינו שומעין לו ואפי' זילו נכסיה דאזו אם אומר שלאחר שנה או שנתיס יביא עדים מי שומעים ליה

גליון הש"ס גמ' ואי ליכא לאשתלומי מיניה לטקול תורא בזווי לא לריכא דארכא לאשתלומי מיניה ואית דגרסי אי ליתא להאי זווי משמע שאם אין לרובן מעות בעין שנתן לוקח למוכר אפי' אית ליה זווי אחריו לא יביי' ליה זווי ואין נראה לר"ם מאחר שמק

זווי דבכי פועל לא אמרין ממרי רשווק פארי אפרע כדמוכח בהכותב והבלייה (ב"מ דף קת.):

שאיין נוקקין אלא לתובע תחילה - פ"ה כגון ראוין טובע לשמעון מנה שהלווה ושמעון משיבו תפסת משלי החזר לי מה שהפסדת או משקן היה בידך ונפתח מדמיו שנסתמטט בו בהחילה נוקקין לטענת ראוין ומזליאם לו המנה משמעון ואחר כך נוקקין לו על דבר התפיסה והמשכון והשתא ליל לפיה דמירי כוון שיש לראוין שטר על המנה דאי לאו הכי נאמן שמעון אפי' יש עדים לראוין דהמלוה את חבירו בעדים אין לריך לפורטו בעדים ואי' הכי דמי אי יש לשמעון עדים מוכנים או טוען שיביא עדים הוה ל' יום שתפס ראוין משלו למה יגבה לראוין תחילה והלא אם שואל ל' יום לפרוש חובו טתינס לו שהוא זמן ב"ד ואם שמעון אומר שיביא עדים שלו לאחר ל' יום אפי' בלא קרא נמי לא היינו שומעין לו ואפי' זילו נכסיה דאזו אם אומר שלאחר שנה או שנתיס יביא עדים מי שומעים ליה

ל' יום שתפס ראוין משלו למה יגבה לראוין תחילה והלא אם שואל ל' יום לפרוש חובו טתינס לו שהוא זמן ב"ד ואם שמעון אומר שיביא עדים שלו לאחר ל' יום אפי' בלא קרא נמי לא היינו שומעין לו ואפי' זילו נכסיה דאזו אם אומר שלאחר שנה או שנתיס יביא עדים מי שומעים ליה

ל' יום שתפס ראוין משלו למה יגבה לראוין תחילה והלא אם שואל ל' יום לפרוש חובו טתינס לו שהוא זמן ב"ד ואם שמעון אומר שיביא עדים שלו לאחר ל' יום אפי' בלא קרא נמי לא היינו שומעין לו ואפי' זילו נכסיה דאזו אם אומר שלאחר שנה או שנתיס יביא עדים מי שומעים ליה

ל' יום שתפס ראוין משלו למה יגבה לראוין תחילה והלא אם שואל ל' יום לפרוש חובו טתינס לו שהוא זמן ב"ד ואם שמעון אומר שיביא עדים שלו לאחר ל' יום אפי' בלא קרא נמי לא היינו שומעין לו ואפי' זילו נכסיה דאזו אם אומר שלאחר שנה או שנתיס יביא עדים מי שומעים ליה

ל' יום שתפס ראוין משלו למה יגבה לראוין תחילה והלא אם שואל ל' יום לפרוש חובו טתינס לו שהוא זמן ב"ד ואם שמעון אומר שיביא עדים שלו לאחר ל' יום אפי' בלא קרא נמי לא היינו שומעין לו ואפי' זילו נכסיה דאזו אם אומר שלאחר שנה או שנתיס יביא עדים מי שומעים ליה

ל' יום שתפס ראוין משלו למה יגבה לראוין תחילה והלא אם שואל ל' יום לפרוש חובו טתינס לו שהוא זמן ב"ד ואם שמעון אומר שיביא עדים שלו לאחר ל' יום אפי' בלא קרא נמי לא היינו שומעין לו ואפי' זילו נכסיה דאזו אם אומר שלאחר שנה או שנתיס יביא עדים מי שומעים ליה

ל' יום שתפס ראוין משלו למה יגבה לראוין תחילה והלא אם שואל ל' יום לפרוש חובו טתינס לו שהוא זמן ב"ד ואם שמעון אומר שיביא עדים שלו לאחר ל' יום אפי' בלא קרא נמי לא היינו שומעין לו ואפי' זילו נכסיה דאזו אם אומר שלאחר שנה או שנתיס יביא עדים מי שומעים ליה

ל' יום שתפס ראוין משלו למה יגבה לראוין תחילה והלא אם שואל ל' יום לפרוש חובו טתינס לו שהוא זמן ב"ד ואם שמעון אומר שיביא עדים שלו לאחר ל' יום אפי' בלא קרא נמי לא היינו שומעין לו ואפי' זילו נכסיה דאזו אם אומר שלאחר שנה או שנתיס יביא עדים מי שומעים ליה

ל' יום שתפס ראוין משלו למה יגבה לראוין תחילה והלא אם שואל ל' יום לפרוש חובו טתינס לו שהוא זמן ב"ד ואם שמעון אומר שיביא עדים שלו לאחר ל' יום אפי' בלא קרא נמי לא היינו שומעין לו ואפי' זילו נכסיה דאזו אם אומר שלאחר שנה או שנתיס יביא עדים מי שומעים ליה

ל' יום שתפס ראוין משלו למה יגבה לראוין תחילה והלא אם שואל ל' יום לפרוש חובו טתינס לו שהוא זמן ב"ד ואם שמעון אומר שיביא עדים שלו לאחר ל' יום אפי' בלא קרא נמי לא היינו שומעין לו ואפי' זילו נכסיה דאזו אם אומר שלאחר שנה או שנתיס יביא עדים מי שומעים ליה

ל' יום שתפס ראוין משלו למה יגבה לראוין תחילה והלא אם שואל ל' יום לפרוש חובו טתינס לו שהוא זמן ב"ד ואם שמעון אומר שיביא עדים שלו לאחר ל' יום אפי' בלא קרא נמי לא היינו שומעין לו ואפי' זילו נכסיה דאזו אם אומר שלאחר שנה או שנתיס יביא עדים מי שומעים ליה